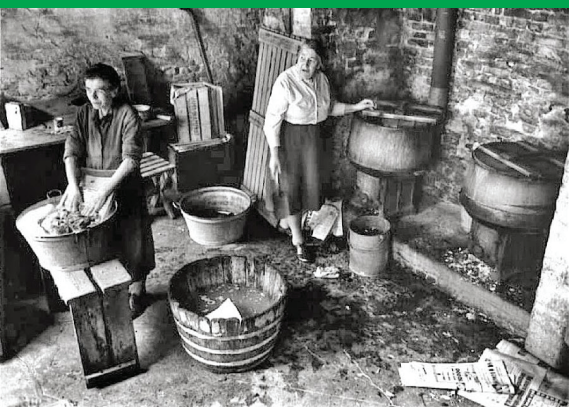

Tøjvask

Huset har været baghus til Murermester Schreibers villa bygget i 1912, som i dag rummer Glud, Raarup, Skjold og Hjarnø Lokalarkiv og Glud Museums personalefaciliteter.

Pumpen er den oprindelige og her i baghuset stod vaskekonen, som kom med jævne mellemrum, og vaskede bl.a. det beskidte murertøj.

Baghuset har været et blandt flere baghuse til villaen.

Vaskeheks:
Et redskab, som holder vasketøj i bevægelse i en mindre spand, vaskeheksen ligner en kængurustylte.

Vaskevugge:
Redskab bestående af en vugge af træ, med en indre bevægelig del, hvor tøjet bliver vasket imellem de bevægelige dele.

Så gør vi sådan, når vi vasker vort tøj...

Vask af tøj var en del af arbejdet i husholdningen både sommer og vinter, og det var hårdt og tidskrævende arbejde for kvinderne. På en gård i 1920'erne vaskedes tøjet hver 4 til 5 uge. I foråret havde man den store forårsvask, hvor også de store duge, sengetæpper og gardiner skulle med. Det var et stort arbejde at vaske; ganske vist brugte den enkelte færre stykker tøj end i dag, men arbejdsgangen, antallet af personer i husholdningen samt vægten af de enkelte stykker tøj gjorde det til et tungt arbejde for kvinderne.

Undertøj skiftede man hver lørdag, når man selv blev vasket. Pigerne på gården fik deres tøj vasket med, mens det kun var karlenes sengetøj og håndklæder, der blev vasket. Deres personlige tøj måtte de sende hjem eller finde en kone, som ville vaske for dem.

I årtierne omkring år 1900 anskaffede man sig mange steder en "vaskemaskine". Mange steder stod en såkaldt vaskevugge, som den kan ses på Badensminde, men der fandtes også mange andre typer som her dobbeltvaskemaskinen Renvask. Det varme sæbevand, samt tøjet, puttes ned i tromlen. Maskinerne erstattede arbejdet ved vaskebrættet, hvor konerne stod med hænderne i det varme sæbevand og gned i timevis. Det var et tungt arbejde at få "vaskemaskinen" til at snurre rundt, men fordi der var tale om at trække en maskine, kunne konen muligvis få en halvstor dreng eller mand til at dreje på håndtaget. Imellem storvaskene kunne man vaske en mindre klatvask. Til formålet kunne man anvende en spand og en vaskeheks.

Fra 1920'erne og de følgende årtier fik flere og flere husstande på landet indlagt elektricitet. Elektriciteten blev i første omgang brugt i driften og til elektrisk lys, men med øvrige husholdningsapparater gik det langsomt med overgangen til den elektriske tidsalder. Det første el-apparat var i husholdningen var som regel strygejernet. Først efter 2. verdenskrig begynder man at anskaffe sig de halvautomatiske elektriske vaskemaskiner, der kunne skåne kvindernes hænder for de mange timer i sæbevand med balje og bræt, men de var dyre at indkøbe. Nogle steder gik man sammen og var fx 8 familier om at dele en sådan halautomatisk vaskemaskine, som så kørtes rundt til gårdene efter tur. Andre gik sammen og startede et andels- eller fællesvaskeri, hvor man kom og vaskede eller fik vasket sit tøj.

I 1950'erne blev det mere og mere almindeligt, at den enkelte husstand anskaffede sig sin egen halvautomatiske vaskemaskine, især hvor der var en større husholdning at vaske for. I den halvautomatiske vaskemaskine skulle husmoderen stadig selv hælde vand i maskinen, selv løsne proppen i bunden så vandet kunne løbe ud, selv tilsætte nyt skyllevand og tøjet skulle stadig sættes i blød, vrides, hænges op og stryges eller rulles.

Selvom de halvautomatiske vaskemaskiner lettet noget af det tunge arbejde med at vaske, var det stadig en opgave, der fyldte godt i husmoderens arbejde, fordi synet på tøjvask og den mængde tøj, som familien brugte ændredes. I 1950'erne brugte husmoderen 10 procent af sin tid på vask og strygning og endnu 10 procent på syning og stopning af familiens tøj.

Vaskekone ved vaskevugge, 1927. © Vallensbæk Bibliotek

Korsvejgaard, Glud, juli 1921, Else pumper vand.
© Glud, Raarup, Skjold og Hjarnø Lokalarkiv